

Jaarverslag
Vereniging van
Openbare Bibliotheken

**Nieuwe samenwerkingen
en meer in 2017**

INHOUD

Welkom bij onze vereniging	
Onze Vereniging	
Kwaliteit en professionaliteit	
Stroomlijnen	
Bibliotheek en maatschappij	
Bundelen van krachten	
Wet en Recht	
Slimme samenwerking	
Bijlage 1 Vereniging van Openbare Bibliotheken	
Onze erevoorzitter	
Onze leden	
Ons bestuur	
Ons bureau	

WELKOM BIJ ONZE VERENIGING

2	De nieuwe maatschappelijke bibliotheken
3	zijn partners voor de persoonlijke
4	ontwikkeling van mensen. We zijn een
	voorziening die ertoe doet.
5	
7	Bibliotheken zijn een 'public third place'
9	(centrale openbare plek) in stad of dorp,
9	naast wonen en werken. Rust en stilte
9	opzoeken is een belangrijke trend; we
10	voorzien daarin met wifi, goede koffie en
11	fijne zitplekken. Bibliotheken zijn één van de
11	weinig plekken die laagdrempelig en
11	toegankelijk zijn, én waar iedereen ook echt
11	komt. Ook de inzet van ongeveer 13.500
11	vrijwilligers is typerend voor onze worteling
12	in de samenleving.
12	
12	We zijn trots op deze ontwikkeling naar
12	nieuwe maatschappelijke bibliotheken. Zoals
	ik het onlangs verwoordde richting de
	gemeenten:
	<i>"Er zijn maar weinig plekken waar je</i>
	<i>naartoe kunt om aan je eigen ontwikkeling</i>
	<i>te werken, door bijvoorbeeld te lezen, te</i>
	<i>studeren, of elkaar te ontmoeten en een kop</i>
	<i>koffie te drinken, zonder dat je in een</i>
	<i>commerciële omgeving terecht komt, waar</i>
	<i>iemand je iets wil verkopen. De openbare</i>
	<i>bibliotheek biedt die mogelijkheden wel en</i>
	<i>speelt daardoor een belangrijke rol in de</i>
	<i>onze samenleving."</i>

De Bibliotheek maakt je rijker! Daar hebben we ook dit jaar sterk op ingezet bij de Vereniging van Openbare Bibliotheken met onze leden, bestuur, bureau en maatschappelijke partners.

Arthur Schellekens

Directeur van Vereniging van Openbare Bibliotheken

Vastgesteld door de alv op 14 juni 2018.

Redactie: Barbara Rudz

@ Uitgave van de Vereniging van Openbare Bibliotheken

Utrecht, 2018
www.debibliotheken.nl

ONZE VERENIGING

Alle bibliotheekorganisaties, provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) en landelijke organisaties, vormen samen onze Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). Alle openbare bibliotheken zijn lid van onze vereniging, daar zijn we trots op! Ook in 2017 was prinses Laurentien onze erevoorzitter.

Structuur vereniging

Onze zes regiobijeenkomsten in het voor- en najaar werden goed bezocht door onze leden.

In de alv van juni spraken we met elkaar onder andere over de vernieuwing van onze vereniging, certificering vanaf 2018, Route 2020 en de inkoop digitale content. Het thema van onze ledendag was 'Vrijwilligers'. Tijdens de alv van december hebben we met elkaar gesproken over onder andere de begroting en jaarplan 2018, verdere inrichting van onze vereniging, certificering en wijzigingen van cao Openbare Bibliotheken (cao OB). In de middag ging de ledendag verder met het programma 'Leven lang leren' samen met Cultuurconnectie. Mariëtte Hamer (voorzitter Sociaal-Economische Raad) opende de middag.

Vertegenwoordiging

Het bestuur gaat dit jaar de banden versterken met leden die in diverse bestuursvertegenwoordigingen zitten namens of op voordracht van de VOB. Benoemingen in 2017:

- voor bestuur Stichting Certificering Openbare Bibliotheken (SCOB): Els Brons herbenoemd voor een tweede zittingstermijn van vier jaar.
- voor KB Inkoopcommissie: Monique Groeneveld (Adviescommissie e-content) (Avec) en Paul Adels (KB Inkoopcommissie digitale content).

Onze leden

Bibliotheken werken steeds meer samen, op locatie en buiten de bibliotheekdeur. Veel bibliotheekorganisaties veranderen en daarmee ook de behoefte aan een andere huisvesting. Begin 2017 waren er meerdere bibliotheekorganisaties die al in multifunctionele accommodatie werkten of gingen samenwerken.

Veranderingen

Bibliotheek Coevorden en Bibliotheken Meppel/Nijeveen zijn per 1 januari gefuseerd met Biblionet Drenthe. Bibliotheek Menterwolde-Pekela-Veendam is gefuseerd met Biblionet Groningen. Bibliotheek de Meijerij is opgeheven per 1 juli 2017 en heeft de werkgebieden overgedragen aan de Bibliotheek Den Bosch en Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB).

Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken (SFB) stopt per 1-1-2018. De activiteiten worden overgedragen aan Flevomeer Bibliotheek en de nieuwe bibliotheek Almere die gezamenlijk Bibliotheeknetwerk Flevoland gaan verzorgen.

In 2017 ontvingen 45 bibliotheekorganisaties het certificaat 'gecertificeerde Bibliotheek'.

De VOB op een nieuwe plek

Ons bureau verhuisde in de zomer naar Utrecht. Ons kantoor in de Oude Rechtbank ligt op een centrale plek in Nederland, met ruimte voor ontmoeting en debat met en tussen onze leden.

Foto: Burgemeester van Zanen opent ons kantoor

Organisatie

Ons bestuur ging in 2017 door in dezelfde samenstelling.

Er waren personele wijzigingen op het bureau. Op 1 maart kwam Erma van Lamoen bij het team als beleidsadviseur Marketing en projecten. Inge van Asperen en Coen van Hoogdalem gingen op 31 mei met pensioen.

Foto: afscheid Inge en Coen

Sherien Dhonré en Patricia Mik van ons secretariaat in Den Haag besloten niet mee te verhuizen naar Utrecht. Zij stopten per 31 augustus. Marsha de Munnik kwam op 1 maart het secretariaat versterken. Op 1 oktober begon Wilma Meerwijk op ons secretariaat. Francien van Bohemen is benoemd tot adjunct-directeur. Eind 2017 hebben we de vacature beleidsadviseur verenigingszaken uitgezet.

KWALITEIT EN PROFESSIONALITEIT

Binnen onze branche gaan de ontwikkelingen snel; de bibliotheek krijgt steeds meer een maatschappelijke functie en wordt een open en toegankelijke plek waar jong en oud welkom zijn om elkaar te ontmoeten en allerlei activiteiten te ontplooiën.

Werkgeverszaken

De VOB is als werkgeversorganisatie verantwoordelijk voor het afsluiten van de cao Openbare Bibliotheken (OB), het delen van kennis over de cao, arbeidsvoorwaarden, sociale zekerheid, pensioen en arbeidsrecht. Met bijvoorbeeld goed bezochte inspiratiesessies over de mogelijkheden van 'HR bij innovatie' en 'Reorganisaties, fusies en opvolgend werkgeverschap'.

Vernieuwing cao

De vakbonden hebben in mei besloten om het gezamenlijk overleg tussen de cao-tafel Openbare Bibliotheken en cao-tafel Kunsteducatie voor onbepaalde tijd op te schorten.

De beide werkgeversorganisaties VOB en Cultuurconnectie willen toch verder gaan met de realisatie van de doelstellingen en met het schrijven van een nieuwe gezamenlijke cao voor openbare bibliotheken en kunsteducatie.

Principeakkoord

In 2017 zetten de sociale partners, die samenwerken in het Centraal Overleg Arbeidsvoorwaarden Openbare Bibliotheken (COAOB), in op invulling loonruimte op deze wijze:

- loonsverhoging met 1,4%;
  - verhoging eindejaaruitkering met 0,35%.
- De loonruimte is in de vierjarige cao vastgesteld op 1,75% per jaar.

De cao heeft een aantal artikelwijzigingen die eind april en juni 2017 algemeen verbindend verklaard (avv) zijn en geplaatst in de Staatscourant.

Pensioenregeling

De werkgroep COAOB-POB bestaat uit vertegenwoordigers van de VOB, vakbonden en het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Deze werkgroep gaat een brug slaan tussen de rapporten van beide partijen over de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds.

Arbeidsmarkt- en Ontwikkelingsfonds

Het A&O-fonds Stichting Bibliotheekwerk (SBW) werd gefinancierd met een werkgeversbijdrage van 0,2% van de bruto loonsom van 2017.

Sectorplan Cultuur

Het sectorplan cultuur, deelplan bibliotheken 2014-2017 is afgerond. In totaal zijn binnen het sectorplan Cultuur, deelplan Bibliotheken 462 trajecten gerealiseerd: 9 trajecten van werk naar werk, 352 diverse scholingstrajecten en 101 personen hebben een loopbaan check en advies gehad. Vooraf was op basis van de arbeidsmarktanalyse en belangstellingspeiling een veel hoger aantal verwacht. Omdat de administratiekosten en uitvoeringskosten (die niet proportioneel minder werden) relatief hoog bleken, is een deel betaald uit de werkgeversreserve. Naast de subsidie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft ook Stichting BibliotheekWerk (SBW) een bijdrage geleverd.

Samen certificeren

De VOB, Cultuurconnectie, SCOB, SPN, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Stichting Lezen en Stichting Lezen & Schrijven zijn in 2016 een traject gestart om een gezamenlijk certificeringskader te ontwikkelen, dat in 2018 in werking zal treden. In de ledenvergadering van december 2017 stelden onze leden het nieuwe certificeringskader vast. Certificering levert bibliotheken veel bruikbare en leerzame informatie op, is de conclusie van het rapport *'Evaluatie derde certificeringsronde openbare bibliotheken 2014-2017'*.

STROOMLIJNEN

In programma's en projecten werkten we samen voor, door en met onze leden aan innovatie en optimaliseren van bedrijfsvoering.

Route 2020

Bij Route 2020 ging het om de herkenbaarheid en positionering van de bibliotheek en het delen van kennis en ervaring over ondernemen en samenwerken in en door de branche.

In 2017 organiseerden we maar liefst vier PleisterPlaatsOntmoetingen (PPO's). We begonnen het jaar met de bijeenkomst *'Gratis Bieb: utopie of dichterbij dan je denkt?'* op 26 januari in Amersfoort. We gingen door met *'Alles onder één dak: de bibliotheek als MultiFunctionele Accomodatie (MFA)'* op 18 april in Ede, en *'De kracht van een sterk merk'* op 29 mei in Purmerend. Op 7 september was de laatste PPO in Almere met als thema *'Digitale Bootcamp'*.

Beeld: getekend reisverslag PPO 18 april

Ondernemen en samenwerken

Proeftuinen zijn projecten waarin één of meerdere bibliotheken laten zien hoe zij met een bepaald thema zijn omgegaan. Het doel daarvan was het opschalen van deze lokale

projecten. Onze proeftuinen hadden de thema's:

- Positieve gezondheid en de bibliotheek
- Blended Learning
- Alles onder één dak
- Places to bieb
- De Stadsondernemer
- Focus op jongeren
- Biblyo - bibliotheek in virtuele wereld
- Zo werkt de bieb
- De Kennismakerij
- Gratis bieb
- Boetevrije bieb

We promootten ook onze parels. Dit zijn kleine veelbelovende projecten die de moeite waard zijn om te delen zoals:

- Expeditie Anton
- Stadsambassade Alkmaar
- Scoor een boek!
- Huis van de Informatie
- StudyShare
- B/Slash
- Voorleesbus Blikkie
- Stichting ICT Beheer (SIB)

Positioneren en marketing

In 2016 zetten we de landelijke campagne *De Bibliotheek maakt je rijker* uit. Trendsactive ontving de opdracht om de publiekscampagne ook dit jaar te ontwikkelen. De campagne had in 2017 de thema's *'Glansrijk'* en *'Fantasierijk'*. Met *'Glansrijk'* brachten we tijdens de examenperiode de studiemogelijkheden in de Bibliotheek onder de aandacht van eindexamenkandidaten met een online campagne. Dit leverde ook veel landelijke media-aandacht op.

In het najaar zetten we in op *'Fantasierijk'* om ouders met jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 8 jaar te wijzen op het belang van voorlezen en wat de Bibliotheek biedt als het gaat om de taalontwikkeling van hun kinderen. Met drie thema-posters:

- Kikker - *'Voorlezen geeft je kind een voorsprong: de Bibliotheek is gratis voor alle kinderen'*
- Rupsje nooit genoeg - *'Het is nooit te vroeg om voor te lezen: Vraag het aan de Bibliotheek'*
- Mummie - *'Het is nooit te laat om voor te lezen: de Bibliotheek geeft je inspiratie'*

Campagnemateriaal Fantasierijk

Delen maakt je rijker

We sloten af met het congres 'Delen maakt je rijker: 100% Bibliotheken' waar 350 mensen uit onze branche, stakeholders en gemeenteambtenaren kwamen. In het plenaire programma ging onze erevoorzitter Prinses Laurentien de dialoog aan met het publiek en riep op om je vooral ook kwetsbaar op te durven stellen: "*Innovatie is niet delen wat je weet, maar vooral delen wat je niet weet*". In de middag hadden we 17 deel-je-rijke sessies waar de bibliotheken uit de proeftuinen hun kennis deelden met de deelnemers en met elkaar in gesprek gingen over de thema's. Onze deelnemers konden ook naar het Parelplein om zich te laten informeren over de 10 Parel-projecten die zich presenteerden.

Foto: Prinses Laurentien in gesprek tijdens Route 2020

De KB, SPN en de VOB hebben tijdens dit congres aangekondigd gezamenlijk in 2018 verder te gaan op de ingeslagen weg met innovatie van, voor en door bibliotheken. Het programma Route2020 is afgesloten, de beweging die is ingezet, gaat door. Alle informatie van Route2020 is nog na te slaan op www.debibliotheken.nl/route2020.

Nationale Bibliotheekpas

In heel Nederland kun je als lid van de bibliotheek overal en altijd lenen.

Dat kan bij alle bibliotheekvestigingen (uiteraard tijdens openingstijden en soms is dat ook al 24/7) én dat kan ook 24/7 online voor e-books en luisterboeken. Het fysieke lenen bij gastbibliotheken kan nog niet overal met één pas. Die mogelijkheid is in 2017 flink uitgebreid door aansluiting van alle Vubis-bibliotheken en daardoor in de hoofdstructuur voor 95% gerealiseerd. De bibliotheken waarbij aansluiting op landelijk lenen niet gerealiseerd is, omdat zij werken met andere (stand-alone) systemen, zijn: Bibliocenter, Bibliotheek Den Haag, Bibliotheek Eindhoven, De Domijnen, DOK Delft en de Kopgroep Bibliotheken. Leden van bibliotheken die niet aangesloten zijn op het systeem of lid zijn van bibliotheken die er om een andere reden geen gebruik van willen of kunnen maken, kunnen om te lenen wél in andere bibliotheken terecht en ontvangen daar een extra pasje voor. Om bibliotheekleden op de hoogte te brengen van de mogelijkheid om landelijk te lenen met de eigen bibliotheekpas, is er een communicatie-toolkit en mensen kunnen naar www.denationalebibliotheekpas.nl gaan.

Vernieuwing fuwa-instrument

Voor het fuwa-traject (functiewaardering) is in 2017 een gezamenlijk (OB en KE) paritaire werkgroep ingesteld, ondersteund en gefinancierd door SBW. Zij gingen aan de slag met bureau Leeuwendaal en kwamen met een programma van eisen.

Meervoudig verantwoord

Het project 'Meervoudig verantwoord' startte met twee werkgroepen met leden. De ene concentreerde zich op effectmeting, de andere op kostentoedeling. In de eerste fase van het project, de periode juni 2016 – januari 2017, heeft het project zich gericht op de voorwaarden voor kostentoedeling en effectmeting. In maart startte de tweede fase waarbij 8 bibliotheken aan de slag gingen met eigen projecten voor effectmeting of kostentoedeling.

Living Labs

Vanaf voorjaar 2016 tot 1 februari 2017 vonden in zeven arbeidsmarktregio's Living Labs plaats waarbij openbare bibliotheken, UWV en Stichting Lezen & Schrijven intensief samenwerkten om mensen op de arbeidsmarkt betere kansen te geven.

De drie organisaties deelden de opbrengsten met staatssecretaris Klijnsma van het ministerie van SZW op de bijeenkomst van 29 maart 'Alles begint met taal'. De toenmalige staatssecretaris vindt dit belangrijk initiatief: *"Ik ben een grote fan van de bibliotheek en van Lezen & Schrijven, omdat die allebei heel goed werk doen. Ik weet dat als je niet goed kunt lezen en schrijven, je de boot mist."*

Foto: Overhandiging 'Alles begint met taal'

Samen geregeld

In 2017 heeft VOB diensten en producten aangeboden. Onze leden konden gebruik maken van opleidingen, bedrijfsveiligheid, verlaging OZB belastingaanslag, verlaging loonkosten, collectieve zorgverzekeringen, advocatuur, vaste telefonie, verzekeringen kwaliteitsontwikkeling en energie. Onze leden konden kosteloos gebruik maken van onze bestuurs- en bedrijfsaansprakelijkheidverzekeringen.

ANBI-status

In 2017 onderhield de VOB weer voor onze leden een culture ANBI-status groepsbeschikking bij de Belastingdienst. Giften, schenkingen en erfenissen vallen daardoor onder een gunstig belasting-regime.

BIBLIOTHEEK EN MAATSCHAPPIJ

De VOB maakt aan politiek en maatschappij duidelijk dat de bibliotheken voorzieningen zijn die een belangrijke maatschappelijke rol spelen.

Positionering en beeldvorming van de openbare bibliotheek en beïnvloeding van regelgeving worden door onze leden als belangrijke taken van de VOB aangeduid. De trends waarmee de branche te maken

heeft, zijn verdere intensivering van samenwerking met het onderwijs (dBos), maatschappelijke waarde laten zien (de bibliotheek in het sociale domein) gerelateerd aan de wettelijke functies (Wsob), en verbreding naar culturele bedrijven.

Met de slogan 'Bibliotheken veranderen levens' zette de Stichting Lezen en Schrijven de openbare bibliotheken op de kaart. Animatiestudio In60seconds maakte een Nederlandse maatwerkversie van het filmpje dat nu beschikbaar is voor alle openbare bibliotheken via de VOB.

Verkiezingen

Na de Tweede Kamerverkiezingen stuurde de VOB op 5 april de brief 'Investeer in bibliotheken' aan informateur Edith Schippers. Op deze manier vragen wij aandacht voor de openbare bibliotheek in de kabinetsformatie.

Verder zagen wij aanleiding om ons te laten horen over geletterdheid in het licht van het regeerakkoord van kabinet Rutte III met brief 'Regeerakkoord en een geletterde samenleving' aan de Tweede Kamer. Als VOB zijn we heel blij met de aandacht die het kabinet geeft aan het bestrijden van laaggeletterdheid. Gezien de leesbevorderende taken van de bibliotheek pleit de VOB ook voor meer inzet op preventieve bestrijding van laaggeletterdheid.

Gemeenteraden

In de meeste gemeenten worden in 2018 weer Gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Eind 2016 publiceerden we onze inspiratiepagina voor een goede voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

De raadsleden, wethouders en ambtenaren zijn altijd al belangrijke partners voor uw bibliotheek. Een grote hoeveelheid instrumenten voor inzet op de verkiezingsprogramma's als ook de campagnes kwam beschikbaar. De campagne 'de Bibliotheek maakt je rijker' werd ook ingezet met dit doel.

Een goed verhaal en een goede relatie

Op onze ledenbijeenkomsten hebben wij aandacht besteed aan de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen.

Ter ondersteuning van de lokale lobby ontvingen onze leden de publicatie 'Praktijkgids Lobby en relatiebeheer voor bibliotheken: een goed verhaal en een goede relatie' waarin het belang van het opbouwen van een relatie wordt aangevuld met tips van mensen uit het veld. Daarnaast ontvingen ze hand-out 'Tips & tricks: Hoe voer ik een succesvolle lokale lobby? Over beleid en de gunfactor' en passages uit onze lobby-brief 'Investeer in bibliotheken' aan de informateur. Er zijn vragen gesteld over lokale lobby en belangenbehartiging en over andere zaken.

Omslag: praktijkgids

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) besloot in januari om de 'Data openbare bibliotheken' openbaar te maken en daarmee een Wob-verzoek in te willigen.

Verder verstuurde minister Bussemaker van OCW 'Monitor Bibliotheekwet 2015' aan de Tweede Kamer met informatie over bibliotheeksector, één jaar na inwerkingtreding van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

De helft van onze leden heeft onze peiling 'Burgerinitiatieven en commerciële bibliotheekaanbieders binnen het openbare bibliotheeknetwerk' ingevuld. Deze peiling hebben we in het licht van het onderzoek midterm review van de bibliotheekwet (Wsob) uitgezet om inzicht te verwerven in de witte vlekken in het bibliotheekstelsel.

In het najaar heeft de VOB de gelegenheid genomen om haar visie te geven op de Bibliotheekwet namens onze achterban van openbare bibliotheken, Provinciale Ondersteuningsinstellingen (POI's) en organisaties die dienstverlening voor mensen met een leesbeperking verzorgen.

Tweede Kamer nam op 21 november bij behandeling van de Cultuurbegroting 2018 met algemene stemmen een motie aan waarmee de Kamer de regering verzoekt zich in te spannen voor het behoud van bibliotheken in kleine gemeenten en om bij de aangekondigde midterm review over de positie van bibliotheken, een plan voor te leggen om de ambitie 'iedereen heeft toegang tot de bibliotheek' nader vorm te geven.

Onderzoek tussentijdse evaluatie Wsob

Op 22 december stuurde minister Van Engelshoven (OCW) het tussentijdse onderzoek naar de Wsob naar de Tweede Kamer. Het onderzoek dat in opdracht van het ministerie werd verricht, biedt een grote hoeveelheid informatie over de stand van het bibliotheekstelsel.

Binnen Europa

Op initiatief van de Europese Commissie presenteerden bibliotheken en associaties van bibliotheken, zich tijdens CodeWeek in het Europese Parlement in oktober. Ook de VOB was erbij. De 'Generation Code: born at the library' van Public Libraries2020 zorgde voor een levendige interactie tussen Members of European Parliament (MEP's) en de nationale verenigingen. Er ontstond een MEP netwerk van library lovers. Dit geeft ons een goede entree voor onze belangenbehartiging in Brussel.

Media

Ook in 2017 stond de bibliotheek veel in de aandacht. Het accent ligt vaak op de levendige ontmoetingsplek die bibliotheken zijn. De VOB heeft twee persberichten uitgedaan: 'SeniorWeb, Vereniging van Openbare Bibliotheken en Koninklijke Bibliotheek bundelen krachten om ouderen digitaal vaardig te maken' en 'Burgemeester Jan van Zanen heeft Huis van de Branche van Openbare Bibliotheken geopend'. De berichten zijn opgepikt in landelijke en regionale media en vakpers.

Werkbezoeken Tweede Kamerleden

Op uitnodiging van de VOB bezocht Vera Bergkamp (Tweede Kamerlid D66) samen met D66-gemeenteraadslid Birgül Özmen, de Haagse Bibliotheek aan het Spui in mei 2018. In november bezochten Michel Rog (Tweede Kamerlid CDA) en Ron Dreijer (schaduwraadslid CDA Haarlem) de Haarlemse bibliotheek in Schalkwijk.

Foto: werkbezoek in Bibliotheek Den Haag

BUNDELEN VAN KRACHTEN

In de VOB bundelen wij de krachten zodat we onze leden helpen de bedrijfsvoering efficiënter in te richten. De VOB ondersteunt haar leden met mantelcontracten en collectieve overeenkomsten.

Deelname aan CPNB

De samenwerking binnen de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) gaat in 2017 verder. Zowel in het CPNB bestuur als in het convenantoverleg is de openbare bibliotheek vertegenwoordigd.

Onze leden kunnen meedoen aan de volgende campagnes:

- Boekenweek;
- Spannende Boekenweken;
- Kinderboekenweek;
- Nederland Leest;

en aansluiten bij alle andere campagnes van het CPNB.

Samen met het campagneteam van de VOB werkte de CPNB verder aan het vernieuwd concept voor de campagne 'Nederland Leest'. Dit jaar was het thema Robotica met het boek 'Ik, Robot' voor volwassenen en 'Cyberboy' voor jongeren.

Teams marketing, merk en campagne

Het Marketingteam (klantregistratie en marketingplatform) en Campagneteam (landelijke campagnes) werkten mee 'de Bibliotheek maakt je rijker'-campagnes. Het Merkteam werkte aan een toepassing landelijke huisstijl voor online communicatie.

Basisvaardigheden

Vrijwel alle openbare bibliotheken hebben een cursus- en trainingsaanbod basisvaardigheden voor volwassenen.

Landelijke huisstijl

De huisstijl van de Bibliotheek heeft in het najaar een update gekregen. Sinds de introductie van het merkbeeld en de bijbehorende landelijke huisstijl van de Bibliotheek in 2009 is er veel veranderd wat een vernieuwing noodzakelijk maakte.

Bedrijfsvoering bibliotheken

Binnen onze vereniging zijn we altijd op zoek naar de meest gunstige en relevante voordelen, zodat onze leden daar optimaal van kunnen profiteren. Daarnaast informeren wij over en spelen wij in op actuele ontwikkelingen.

Nieuw in 2017 is 'PrintScan', besparen op print- en kopieerkosten door inkoopvoordeel.

WET EN RECHT

Juridische helpdesk

De VOB gaf advies over relevante wet- en regelgeving en geeft een toelichting op de cao OB en eventuele wijzigingen daarin. In 2017 werd ruim 450 keer een beroep gedaan op de helpdesk. Onze leden stelden ruim 400 vragen over werkgeverszaken (zoals toepassing van de cao en arbeids- en ontslagrecht) en ruim 50 juridische vragen over onder andere citaatrecht, privacy en huisregels.

Privacy, datalekken, cybercrime

We organiseerden met SPN en KB vier regiobijeenkomsten rondom informatiebeveiliging en privacy. De bijeenkomsten hadden als doel bewustwording te vergroten over de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVP). Tijdens de bijeenkomsten werden bibliotheken onder andere geïnformeerd over de mogelijke gevolgen van slecht

beveiligde persoonsgegevens, de complexe wetgeving rondom informatiebeveiliging en privacy en de persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders.

Leenrechtafdracht

Minister Bussemaker van OCW heeft het onderzoeksrapport '*Afdracht leenrechtvergoedingen*' over de ontwikkelingen in de uitleningen bij openbare bibliotheken en de daarmee samenhangende afdracht van leenrechtvergoedingen in mei naar de Tweede Kamer gestuurd. Voor de VOB vormt het rapport een goede basis om in gesprek te gaan. De VOB stuurde een brief aan de Tweede Kamer met onze reactie op dit rapport en een aantal relevante ontwikkelingen in de bibliotheekbranche.

Hervorming auteursrecht

In Europa wordt in het licht van de Digitale Single Market nog steeds gewerkt aan een herziening van het auteursrecht met het oog op de digitale wereld. De VOB werkt hiertoe in Brussel samen met EBLIDA, IFLA, C4C en The Reading and Writing Foundation.

SLIMME SAMENWERKING

Speerpunt in public relations is uitbouw van onze allianties met partners in het sociale domein, in het onderwijs en met overheden op andere beleidsterreinen.

Allianties

De VOB zocht in 2017 samenwerking met UWV, Belastingdienst, Koninklijke Bibliotheek, Stichting Lezen & Schrijven, VNG, IPO en de ministeries van BZK, van OCW en van Veiligheid & Justitie, MBO-raad, PO-raad en VO-raad en vele andere maatschappelijke organisaties op landelijk niveau, zoals bijv. Seniorweb en Sociaal Werk Nederland.

In het licht van de Tweede Kamerverkiezingen en het nieuwe kabinet ondertekenden de VOB, samen met groot aantal bedrijven en maatschappelijke partners, in maart het manifest '*Samen naar een duurzame digitale samenleving*', om het belang van de digitale samenleving onder de aandacht te brengen.

Met de '*Agenda Jeugd*' vragen partijen, waaronder de VOB, direct actie van de

nieuwe regering om kinderrechten waar te maken.

De inspiratiesheet '*De bibliotheek heeft zoveel te bieden voor de jeugd*' helpt u op weg in het gesprek met lokale partners en de gemeente.

Tarieven leenvergoedingen

In maart heeft de StOL geen overeenstemming bereikt over de tarieven leenvergoeding 2017. In juni zijn alsnog de tarieven voor leenvergoedingen van papieren boeken vastgesteld. Tijdens alle drie de StOL vergaderingen in 2017 zijn de effecten van het arrest van het Europese Hof uit november 2016 onderwerp van gesprek geweest. In het hele jaar werd geen overeenstemming bereikt over een tarief voor vergoeding leenrecht voor e-books.

Consortium

De VOB liet conceptstatuten voor het consortium opstellen in juli 2016. Het concept werd voorgelegd aan de KB. Dit traject loopt nog door in 2018.

Basispakket e-content

De KB Inkoopcommissie ging voor het derde jaar aan het werk, samen met de Adviesgroep voordracht e-content. Bepaalde landelijke kranten zijn binnenkort weer digitaal beschikbaar voor bibliotheekleden. Met het vertrek van Lenie van der Werf ontstond er een vacature in de KB Inkoopcommissie die werd ingevuld door Paul Adels van de Bibliotheek Rotterdam.

Samenwerking

Daarnaast zetten wij in op samenwerking met andere brancheorganisaties, in het bijzonder met Cultuurconnectie. Op het gebied van de arbeidsverhoudingen werkten wij aan de integratie van collectieve afspraken tussen bibliotheken en kunstencentra.

We werkten ook samen in de Leescoalitie t.b.v. een krachtiger inzet voor een geletterd Nederland, in de Federatie Cultuur t.b.v. werkgeverschap in de culturele sector, in Kunsten '92 t.b.v. lobby voor cultuur, in EBLIDA en met Public Libraries 2020 t.b.v. een krachtige Europese lobby voor bibliotheken en in IFLA t.b.v. een wereldwijde belangenbehartiging.

BIJLAGE 1 VERENIGING VAN OPENBARE BIBLIOTHEKEN

ONZE EREVOORZITTER

HKH Prinses Laurentien

ONZE LEDEN

Op 31 december 2017 waren 161 organisaties lid van onze Vereniging van Openbare Bibliotheken:

Bibliotheek Kennemerwaard
Bibliotheek Almelo
Bibliotheek Rijn en Venen
Bibliotheek Eemland
Amstelland Bibliotheken
de nieuwe bibliotheek
OBA
CODA
Bibliotheek Arnhem
Bibliotheek Assen
Bibliotheek het Markiezaat
Bibliotheek IJmond Noord
Nieuwe Veste
Bibliotheek Brunssum
Bibliotheek Gooi en Meer
DOK Delft
Bibliotheek Deventer
Bibliotheek West-Achterhoek
Bibliotheek AanZet
Cultura Ede
Bibliotheek Eindhoven
Bibliotheek Emmen
Bibliotheek Enschede
Nieuwe Nobelaer Bibliotheek
Bibliotheek Dommeldal
Bibliotheek Gouda
Bibliotheek Den Haag
Bibliotheek Zuid-Kennemerland
Bibliotheek Haarlemmermeer
SCHUNCK* Bibliotheek
KopGroep Bibliotheken
Bibliotheek Helmond-Peel
Bibliotheek Hengelo
Bibliotheek 's-Hertogenbosch
Bibliotheek Hilversum
Bibliotheek Hoogeveen
Bibliotheek Zoetermeer
Bibliotheek Kampen
Bibliotheek Katwijk
Bibliotheek Kerkrade e.o.
BplusC
FlevoMeer Bibliotheek
Bibliotheek Maassluis | Midden-Delfland
Centre Céramique
ZB Planbureau en Bibliotheek van Zeeland
Bibliotheek Nieuwegein

Bibliotheek Gelderland Zuid
Bibliotheek Oldenzaal
Bibliotheek Theek 5
NOBB
Bibliotheek Bibliorura
Bibliotheek VANnU
Bibliotheek Rotterdam
Bibliotheek Schiedam
De Domijnen - BiblioNova
Bibliotheek Drachten|Smallingerland
Bibliotheken Stadskanaal
Bibliotheek de Boekenberg
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen
Bibliotheek Rivierenland
Bibliotheek Midden-Brabant
Bibliotheek Utrecht
Bibliotheek Velsen
Bibliotheek Venlo
BiblioNu
Bibliotheek Vlaardingen
Bibliotheek aan de Vliet
de bblthk
Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar
Bibliocenter
Bibliotheken Zuidoost-Fryslan
Bibliotheek Oost Achterhoek
Bibliotheek Wijchen
De Bieb voor de Zaanstreek
RegioCultuurCentrumIdea
Stadkamer Zwolle
Biblionet Drenthe (POI)
Bibliotheek Tynaarlo
Bibliotheek Midden Fryslân
Bibliotheekservice Fryslân (POI)
Openbare Bibliotheek Noord Fryslân
Bibliotheken Mar en Fean
Rijnbrink (POI)
Bibliotheek Achterhoekse Poort
Bibliotheek Barneveld
Bibliotheek Noord-Veluwe
Bibliotheek Noordwest Veluwe
Bibliotheek Graafschap
Bibliotheken Nijkerk
Bibliotheek Veluwezoom
Bibliotheek Scherpenzeel
Bibliotheek Brummen| Voorst
Biblionet Groningen (POI)
Bibliotheek Maas en Peel
Bibliotheek Landgraaf-Onderbanken
Bibliotheek Nuth
Bibliotheek Heuvelland
Cubiss (POI)
CultuurSpoor Best
BiblioPlus
Bibliotheek Veldhoven
Bibliotheek CultuurPuntAltena
Bibliotheek De Lage Beemden

Bibliotheek De Kempen
Bibliotheek Heusden
Bibliotheek Meerssen
Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen
Bibliotheek Hardenberg
Bibliotheek Hellendoorn-Nijverdal
Bibliotheek Ommen
Bibliotheek Salland
Bibliotheek Rijssen-Holtén
Bibliotheek Staphorst
Bibliotheek Kop van Overijssel
Bibliotheek Twenterand
Bibliotheek Wierden
Bibliotheek Zwartewaterland
Kulturhus de Bijenkorf Borne
Bibliotheek Dinkelland
Bibliotheek Tubbergen
Bibliotheek Hof van Twente
Kulturhus Haaksbergen
Bibliotheek Z-O-U-T
Bibliotheek Losser
Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken (POI)
Bibliotheek Veenendaal
Regiobibliotheek Lek & IJssel
Bibliotheek Angstel, Vecht en Venen
Bibliotheek Vlissingen
Bibliotheek Oosterschelde
Bibliotheek aan den IJssel
Bibliotheek Zuid Hollandse Delta
Bibliotheek Hoekse Waard
Bibliotheek Oostland
Bibliotheek Krimpenerwaard
Bibliotheek Het Groene Hart
Bibliotheek Westland
Bibliotheek de Bollenstreek
Bibliotheek De Groene Venen
Bibliotheek Gulpen-Wittem
Bibliotheek Montferland
Kunstwerk! De Bibliotheek Liemers
Bibliotheek Huizen Laren Blaricum
ProBiblio (POI)
Bibliotheken Westfriese Bibliotheken
Bibliotheek Hoorn
Bibliotheek Heiloo | Langedijk
Bibliotheek Waterland
Centrale Discotheek Rotterdam (Buitengewoon lid)
Dedicon (Overig lid)
NBD Biblion (Overig lid)
Bibliotheek Noordenveld
Bibliotheek Westerveld
Bibliotheek Midden-Drenthe
Bibliotheek De Wolden
LKCA (Buitengewoon lid)
Tresoar (Buitengewoon lid)
Bibliotheekservice Passend Lezen (Overig lid)

Huus van de Taol (Buitengewoon lid)
CBB (Overig lid)
MATT (Buitengewoon lid)
Groninger Forum

ONS BESTUUR

Ons bestuur bestond op 31 december 2017 uit:

Marleen Barth - voorzitter
Gerry Poelert - vice-voorzitter
Irmgard Reijntjes - penningmeester en secretaris
Albert Kivits - bestuurslid
Arend Middelveld - bestuurslid
Bart Fiers - bestuurslid
Jan Hoogenberg - bestuurslid
Karin Meijerman - bestuurslid
Martin Berendse - bestuurslid

ONS BUREAU

Ons team bestond op 31 december 2017 uit:

Arthur Schellekens - directeur
Ayden Dijkstra - communicatiemedewerker
Barbara Rudz - adviseur communicatie
Christine Oyen - beleidsadviseur arbeidszaken
Erma van Lamoén - beleidsadviseur marketing en projecten
Fanny Pang - adviseur arbeids- en juridische zaken
Francien van Bohemen - adjunct-directeur PA & PR
Marco van Leur - medewerker financiën en control
Wilma Meerwijk - secretaresse
Marsha de Munnik - secretaresse
Toon Kets - beleidsadviseur zakelijke diensten en financial control